

**Ședința Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copilului
din data de 19 decembrie 2013, orele 10.00**

Casa Guvernului, str. Bănulescu Bodoni, et.VI

Subiectul 1

Copii aflați în contact cu sistemul de justiție. Delincvența juvenilă. Situația Republicii Moldova la capitolul: Sistemul de referire pentru copii sub vârsta de răspundere penală aflați în contact cu sistemul de justiție (crearea Centrelor de recuperare și reabilitare a copiilor delincvenți).

Specializarea personalului care lăurează cu copii aflați în contact cu sistemul de justiție.

Sistemul de probațiune juvenilă.

Spațiile destinate audierii copiilor.

Ministerul Justiției

Ministerul Afacerilor Interne

Procuratura Generală

Ministerul Justiției

RAPORT

I. Sistemul de referire pentru copii sub vârsta de răspundere aflați în contact cu sistemul de justiție

Ministerul Justiției a data de 19 iulie 2013, Ministerul Justiției a convocat ședința de lucru ce ține de modificarea și completarea cadrului normativ în vigoare referitor la măsurile aplicate față de copiii aflați în conflict cu legea, liberarea lor de răspundere penală și aplicarea față de aceștia a măsurilor de constrângere cu caracter educativ. fiind invitați reprezentanții mai multor instituții vizate (Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Educației, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Oficiul Central de Probațiune).

Astfel, în cadrul grupului de lucru au fost elucidate și analizate posibilitățile de revizuire a cadrului normativ național ce ține de măsurile aplicate față de copii delicvenți, mecanismul de aplicare a acestor măsuri, liberarea lor de răspundere penală etc., precum și identificate aspectele problematice ale legislației naționale în domeniu, fiind menționate diverse date statistice și practici judiciare naționale care au confirmat repetat informația prezentată de către Procuratura Generală. De exemplu, art.109 Cod penal al Republicii Moldova prevede instituția împăcării părților, însă nu stabilește măsuri de supraveghere ulterioare a minorului, în vederea corectării comportamentului său antisocial sau din contra unele prevederi ale art. 104 Cod penal al Republicii Moldova oferă o reglementare formală, care generează și inaplicabilitatea practică, deoarece internarea minorului de către instanța de judecată într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare este imposibilă datorită inexistenței unor asemenea instituții, și, ca urmare, minorului i se aplică avertismentul sau încredințarea pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor de stat – măsuri educative care de fapt, nu au influență asupra acestuia, practica organelor afacerilor interne și procuraturii demonstrând că acesta săvârșește repetat fapte infracționale. Totodată, creșterea infracționalității juvenile se poate explica și prin această lipsă de pîrghii legislative elocvente care ar contracara fenomenul dat.

În final, participanții la ședința de lucru au decis că este necesară inițierea procedurii de modificare și/sau completare a legislației naționale vizate, dar ca concluzie evidențiindu-se importanța elaborării unui studiu pentru determinarea efectului unor asemenea modificări legislative. Studiul dat poate fi elaborat prin sprijinul acordat de organizațiile societății civile care au drept scop de activitate protecția drepturilor minorului (persoanei).

În scopul examinării oportunității promovării unui asemenea proiect, precum și a eventualei realizări a unui studiu în acest sens, în scopul determinării efectului unor asemenea modificări asupra relațiilor sociale în stat, precum și asupra legislației naționale în domeniu. că prin scrisoarea nr.03/7604 din 16.08.2013, Ministerul Justiției a prezentat organizațiilor societății civile o notă informativă referitoare la tematica propusă discuțiilor.

Ulterior, la data de 22 noiembrie 2013, Ministerul Justiției a convocat o următoare ședința de lucru, fiind invitați reprezentanții instituțiilor vizate (Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Muncii,

Protecției Sociale și Familiei, Departamentul Instituțiilor Penitenciare, Oficiul Central de Probațiune), precum și Centrul pentru Drepturile Omului, Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, Comitetul Helsinki pentru Drepturile Omului, Amnesty International Moldova, Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova, Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului”, Asociația Obștească „Promo-Lex”, UNICEF Moldova, Centrul Internațional “La Strada ect. în scopul unei activități eficiente și posibilității elaborării studiului menționat supra. Ca rezultat al ședinței de lucru s-a evidențiat necesitatea constituirii unui grup de lucru care să pregătească studiul și un posibil proiect de lege. La moment, prin scrisoarea nr.03/11304 din 04.12.2013 au fost remise solicitările de desemnare a reprezentantului (reprezentanților) instituțiilor menționate în calitate de membru grupului de lucru.

II. Specializarea personalului care lucrează cu copii aflați în contact cu sistemul de justiție

Având rolul de coordonator și executor primar al acțiunii indicate, prin scrisoarea nr. 03/8159 din 8 octombrie 2012 Ministerul Justiției a solicitat opinia coexecutorilor: Ministerul Educației, Consiliului de Mediere, Procuratura Generală, Ministerul Afacerilor Interne, Consiliul Superior al Magistraturii, Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat.

Acestora din urmă fiindu-le solicitat aportul pentru revizuirea sau eventual crearea unui nou cadru normativ, ce ar asigura specializarea actorilor în contact cu minorii. Perfecționarea cadrului normativ pentru a asigura specializarea persoanelor care lucrează cu copiii aflați în contact cu sistemul justiției are loc la nivel departamental prin elaborarea de instrucțiuni și alte acte departamentale. În paralel cu această acțiune care este în curs de realizare, specializarea se produce prin elaborarea de programe de instruire specializată și cursurile propriu-zise. În acest context, precum și a acțiunii 6.3.1. p. 2 și 6.3.1. p. 3 care se realizează concomitent, menționăm: Prin Ordinul Procurorului General nr. 808-p din 07.09.2010 cu privire la sarcinile procuraturii în domeniul protecției drepturilor copilului și înfăptuirea justiției pentru minori au fost desemnați **procurori specializați** în problemele copiilor. Respectiv, procurorii specializați beneficiază de cursuri de formare și instruire specializate în domeniul asistării și

protecției copiilor. Cursurile fiind organizate de către Institutul Național al Justiției. În ce privește **sistemul judecătoresc**, comunicăm că Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat tuturor instanțelor judecătorești identificarea judecătorilor care vor fi specializați în examinarea cauzelor cu implicarea minorilor. La moment, lista judecătorilor se definitivează, urmînd a fi aprobată, în termeni proximi, prin Hotărîre a Consiliului Superior al Magistraturii. Important este și specializarea **avocaților** în cauzele cu minori, care acordă asistență juridică garantată de stat.

În acest sens sunt relevante următoarele Hotărîri ale Consiliului Național pentru asistență juridică garantată de stat, după cum urmează:

- 1) Hotărîrea nr. 16 din 29.09.2010 (formarea listelor de avocați specializați în cauzele cu minorii);
- 2) Hotărîrea nr. 03 din 11.04.2012 (actualizarea listei avocaților specializați în cauzele cu implicarea copiilor);
- 3) Hotărîrea nr. 19 din 21.12.2012 (suplinirea listei avocaților specializați în cauzele cu implicarea copiilor);

La nivelul **Ministerului Afacerilor Interne**, este aprobat Ordinul nr. 400 din 10.11. 2004 ”Cu privire la organizarea activității Serviciilor pentru minori ale

comisariatelor de poliție”. Prin acest ordin a fost aprobat:

1. Regulamentul-tip al secției (inspectoratului), serviciului, biroului și grupului pentru minori al comisariatului de poliție, *cu fișele de post ale colaboratorilor serviciului respectiv* (anexa nr. 1).

2. Instrucțiunile cu privire la organizarea activității secției (inspectoratului), serviciului, biroului și grupului pentru minori în comisariatul de poliție”. Pentru realizarea acțiunii în cauză, Oficiul Central de probațiune a aprobat Ordinul nr. 108-p din 31 ianuarie 2013 cu privire la stabilirea persoanelor care lucraza cu copiii aflați în conflict cu legea penală. Ordinul indicat conține lista nominală a **consilierilor de probațiune** din țară, care vor întocmi referatele de evaluare prezentențială, vor supraveghea și acorda asistență și consiliere copiilor supuși probațiunii. În cadrul proiectului comun al MJ și UNICEF „Suport Ministerului Justiției în promovarea reformelor justiției pentru copii” a fost elaborat Curriculumul pentru personalul care lucrează cu copiii aflați în detenție – „Asigurarea drepturilor copiilor din detenție”, ce ar ontribui la formarea unor competențe noi, specifice, necesare unui angajat al sistemului penitenciar care interacționează cu minorii în detenție în realizarea adecvată a rolului și misiunii lui profesionale, avînd menirea de a da o mai mare claritate asupra exigențelor speciale de tratament a copiilor în detenție. Disciplina conține 16 ore pentru ofițeri și 8 ore pentru subofițeri și

cuprinde următoarea tematică:

1. Justiția pentru copii: noțiuni introductive. Autorități ce administrează justiția pentru copii.
2. Plasarea în instituția de detenție. Mediul fizic și facilitățile. Igiena și asistența medicală.
3. Comunicarea cu deținuții minori.
4. Educația minorilor în locurile de detenție. Asistența socială acordată deținuților minori.

5. Constrângerea fizică și sancțiunile disciplinare. Curricula a fost prezentată specialiștilor Secției activități cu personalul, pregătirea profesională și respectarea legii DRU DIP, specialiștilor responsabili de pregătirea profesională, psihologilor din instituțiile penitenciare unde se dețin minori și lectorilor din cadrul Centrului Instructiv al sistemului penitenciar. Afară de prezentarea obiectivelor operaționale și conținuturilor disciplinei, participanții au discutat despre planificarea orelor (numărul de ore rezonabil pentru o instruire de calitate) și categoriile de personal ce urmează a fi instruit. În urma discuțiilor și prezentărilor realizate de experți, participanții au luat decizia de a implementa Curricula nominalizată în cadrul Centrului de Instruire Goian, ca fiind o instruire inițială și instruirea continuă să fie realizată cu colaboratorii ce activează în instituțiile penitenciare în care se dețin copii (P-2, P-5, P-7, P-11, P-13, P-17).

În momentul reluării activității Penitenciarului nr. 10 – Goian și până în prezent, personalul instituției a participat la diverse tipuri de instruiți, axate pe lucrul cu minorii. Astfel, în perioada 05 – 09.08.2012, 7 angajați ai Penitenciarului nr.10 – Goian, au participat la o vizită de studiu în Academia de Instruire KRUS și Penitenciarul din Oslo, Norvegia. În perioada 13 – 24.08.2012, 16 colaboratori au fost implicați în primul modul al instruirii organizate cu susținerea Misiunii Norvegiene de Experți pentru Promovarea Supremației Legii în Moldova, cu participarea a doi experți din Penitenciarul din Oslo, Norvegia. În perioada 14 – 16.11.2012, angajații serviciului detenție al Penitenciarului nr.10 – Goian, în număr de 6 persoane au beneficiat de cursuri de instruire, organizate de către reprezentanții Direcției activitate educativă, psihologică și asistență socială a Departamentului Instituțiilor Penitenciare. În ultima săptămână a lunii noiembrie a.c., reprezentanții serviciilor detenție, regim, supraveghere și pază, în număr de 15 persoane, au participat la modul doi al instruirii organizate cu experții din Norvegia. De asemenea, începând cu anul de instruire 2012, în Programele de instruire inițială și perfecționare a fost introdusă disciplină nouă „Asigurarea drepturilor copiilor în locurile de detenție”, lecții ce au fost citite la fiecare grup instruit. Numărul de ore pentru fiecare program este:

- pregătirea inițială a subofițerilor de justiție (3 luni, cursanți) - 8 ore;
- pregătirea inițială a ofițerilor (2 săptămâni) - 4 ore;
- perfecționarea personalului sistemului penitenciar (1 săptămână) - 4 ore.

Cu referire la instruirea personalului din Penitenciarul nr.10 Goian, penitenciar pentru minori, s-au desfășurat două module de instruire, și anume, I-ul modul s-a constituit din lecții teoretice, care s-au petrecut în Centrul instructiv pe perioada 13.08.12 - 24.08.12 și modulul II, a conținut lecții practice desfășurate în Penitenciarul nr. 10, pe perioada 26.11.12-30.11.12. Pentru anul de studii 2013 se planifică instruirea în domeniul „Asigurării drepturilor copiilor în locurile de detenție” mai desfășurată cu categoriile de persoane ce au tangențe în activitatea sa cu minorii. Însă pentru aceste instruiți este nevoie de procurarea unui lot de literatură specializată în domeniul dat. De asemenea, se planifică invitarea unor reprezentanți din Centrul de plasament temporar a minorilor și a Organizațiilor neguvernamentale ca în comun să fie petrecute instruiți la acest domeniu sub diferite metode (seminare, mese rotunde). Ministerul Justiției continuă activitatea de identificare a actorilor care lucrează cu copiii aflați în contact cu sistemul justiției, pentru a asigura procesul de specializare a acestora, fie prin formularea propunerilor de modificare a cadrului normativ, fie prin adoptarea de acte departamentale.

III. Probațiunea juvenilă. Progrese și provocări.

Probațiunea este o instituție relativ nouă în sistemul de justiție penală al Republicii Moldova, unul din spectrele probațiunii este probațiunea juvenilă, care propagă ideea tendinței moderate de tratament al delincvenței.

În conformitate cu art. 13 din Legea nr. 8 din 14.02.2008 cu privire la probațiune, activitatea în privința minorilor se desfășoară ținându-se cont de obligativitatea respectării interesului superior al copilului și de scopul protecției temporare al copilului aflat în dificultate, al resocializării și al reintegrării lui în societate. Acțiunile de probațiune în privința minorilor sunt prioritare și se bazează pe asigurarea procesului de reabilitare psihopedagogică a copilului.

În perioada 01.01.-30.11.2013 au fost luați la evidența organului de probațiune 351 minori.

Datorită caracterului complex al procesului de reeducare și resocializare al minorilor delincvenți se efectuează conlucrarea tuturor organismelor statale și neguvernamentale cu atribuții în domeniu, în vederea elaborării unei strategii coerente și unitare de acțiune.

În scopul coordonării procesului de informare la nivel local despre copii supuși pericolului social cu implicarea actorilor comunitari în procesul de resocializare au fost avizați următoarele instituții: Direcția de Asistență Socială și Protecție a Familiei, Inspectoratul de Poliție, Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă, instituțiile de învățământ, etc..

În acest sens, în perioada 01.01.-30.11.2013 au fost implicați în activități de resocializare 320 de minori, care au beneficiat de servicii de mediere în căutarea unui loc de muncă, în colaborare cu Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă, au fost informați privind locurile de muncă vacante și condițiile de ocupare ale acestora 46 minori, cu ulterioara angajarea în câmpul muncii sau bucurat 32 minori. În colaborare cu Direcția de Asistență Socială și Protecție a Familiei a fost acordată asistența psihosocială 95 minori, spectrul asistenței a inclus sfaturi și recomandări referitor la identificarea cauzelor ce au generat un comportament deviant al tinerilor, posibilitățile de soluționare a unor conflicte ce implică relațiile tinerilor cu semenii, precum și relațiile cu familia și rudele, modalitățile de recuperare și reintegrare psihică și socială, precum și diverse aspecte individuale ținându-se cont de specificul vârstei și a vulnerabilității caracterului. În urma colaborării cu Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului, Școala-internat mun. Bălți și Direcția Raională Tineret și Sport Orhei 13 minori au beneficiat bilete de odihnă în taberele de vară: „Olimpieț” din mun. Bălți, „Miorița”, s. Ivancea, r-ul Orhei, „Camping” or. Vadul-lui-Vodă. În anul de învățământ 2012-2013, datorită conlucrării eficiente cu Școlile Profesionale, au fost înmatriculați la studii 2 minori aflați în evidența birourilor de probațiune. În colaborare cu Serviciul evidență și documentare a populației și Serviciul Stare Civilă 68 minori au beneficiat de suport informațional la perfectarea, restabilirea și eliberarea actelor de identitate precum și la perfectarea și restabilirea actelor de stare civilă.

Grație colaborării eficiente birourilor de probațiune cu organizații neguvernamentale, culte religioase, instituții statale și voluntari la 5 minori i s-a soluționat problema privind spațiul locativ, 4 minori au beneficiat de abonamente lunare pentru deplasarea cu transport public (troleibuz), 37 minori au beneficiat de asistență psihologică, juridică, consultații medicale, plasament temporar, ajutor material. Au fost organizate excursiile la Mănăstirea Saharna și Cetatea Soroca. Activitățile interactive le-au permis 18 minori să dobândească noi cunoștințe istorice și etnografice, ajutându-le să înțeleagă patrimoniul cultural național și valoarea unui monument istoric.

Eficientizarea procesului de supraveghere a minorilor cu comportamentul delinquent, organizarea acțiunilor de prevenirea riscului de a comite noi infracțiuni este posibilă conlucrării eficiente în colaborare cu Inspectoratele de Poliție.

În perioada februarie-noiembrie 2013, în cadrul instituțiilor de învățământ au fost desfășurate activități educativ-preventive pe linia prevenirii delincvenței juvenile și reducerea criminalității în rândurile minorilor. La activitățile au participat 583 elevi ai claselor a V-a - a IX-a și cadre didactice. În cadrul discuțiilor purtate cu elevii au fost prezentate aspecte privind delincvența juvenilă, comiterea infracțiunilor și siguranța pe internet. Minorii au fost avertizați asupra riscurilor la care se expun dacă comit infracțiuni contra patrimoniului, infracțiuni privind viața sexuală, postează fotografii cu ei sau cu familia lor pe internet, sau dacă vor comunica date personale necunoscuților.

Activitatea de probațiune se desfășoară nemijlocit de către consilierii de probațiune. În competența consilierului de probațiune este supravegherea persoanelor condamnate, desfășurarea acțiunilor de resocializare și de reintegrare a subiecților probațiunii.

Personalul organului de probațiune este recrutat și selectat în corespundere cu criteriile aprobate, care pun accent pe necesitatea de integritate, umanitate, capacitate profesională și corespundere personală față de munca complexă pe care trebuie să o realizeze.

Toți consilierii de probațiune au acces la instruirea și formarea potrivită pentru rolul și nivelul lor de responsabilități profesionale. Instruirea inițială oferită tuturor consilierilor de probațiune este orientată spre formarea competențelor, cunoștințelor și valorilor relevante. Consilierii de probațiune care lucrează sau urmează să lucreze cu delincvenți minori beneficiază de instruirea specializată potrivită. În anul 2013 au fost efectuate următoarele instruirii cu implicarea consilierilor de probațiune: „Adaptarea socială a persoanelor eliberate din locuri de detenție”, „Justiția pentru copii”, „Rețeaua socială. Focalizarea resurselor comunitare”, „Consolidarea

sistemului de probațiune juvenilă”, „Consolidarea mecanismului de referire a copiilor aflați în conflict cu legea sau copiilor sub vârsta răspunderii penale. Dejudiciarizarea în cauzele penale”, „Justiția pentru minori standardele și procedurile justiției pentru minori, abilitățile și cunoștințele specifice pentru lucrul cu minori”, „Evaluarea psihosocială. Asistență și consiliere”, „Prezența și viitoarea cooperare dintre probațiune, procuratură și instanța de judecată”, etc.

Mai mult ca atât, întru realizarea domeniilor specifice de intervenție pct.6.3.1. Acțiunea nr. 1, pct. 6.3.3. Acțiunea nr. 3 și pct. 6.5.2 Acțiunea nr. 2 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, care prevede: „*Perfecționarea cadrului normativ pentru a asigura specializarea persoanelor care lucrează cu copiii aflați în contact cu sistemul justiției*”, „*Asigurarea recrutării consilierilor de probațiune juvenilă cu studii în domeniul psihologiei și asistenței sociale*”, „*Optimizarea sistemului organelor de probațiune*” și, conform indicației Guvernului Republicii Moldova nr. 1508-34 din 21.01.2013 prin care se solicită asigurarea participării eficiente a specialistului psiholog în procesul penal pe cauzele cu participarea minorilor, a Hotărârii din 21.02.2013 a Consiliului Centrului coordonator de adaptare socială a persoanelor eliberate din locurile de detenție privind analiza posibilității includerii funcțiilor de psiholog în statele de personal a Organului de probațiune pentru realizarea eficientă a competențelor, precum și solicitării Consiliului Național pentru Protecția Drepturilor Copiilor din 19.03.2013 nr. 1137/C-9 privind asigurarea participării pedagogului sau psihologului la audierea minorilor, a fost inițiat un proiect de completare a Hotărârii Guvernului nr. 827 din 10.09.2010 „privind organizarea și funcționarea organelor de probațiune”.

Astfel, prin Hotărârea Guvernului nr. 749 din 20.09.2013, a fost acceptat și respectiv majorat efectivul-limita al Oficiului central de probațiune și a subdiviziunilor teritoriale, de la 243 unități - la 285 unități, însă angajarea consilierilor de probațiune în număr de 42 de unități se va efectua treptat, începând cu 01.01.2014 și până la 31.12.2016 în limitele alocațiilor anuale, aprobate prin legea bugetului de stat.

IV. Spațiile destinate audierii copiilor

La data de 22 mai 2013, prin Ordinul nr.215 a fost creat Grupul de lucru inter-instituțional pentru realizarea optimă a acțiunii 6.3.2 p.2 din Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016 (amenajarea spațiilor de audiere a copiilor).

Grupul de lucru inter-instituțional a avut în calitate de membri reprezentanți ai Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Interne, Procuraturii Generale, Consiliului Superior al Magistraturii, Departamentului de Administrare Judecătorească, a ong-urilor La STRADA și CNPAC, a Misiunii Norvegiene de Experti pentru Promovarea Supremației Legii în Moldova (NORLAM), a UNICEF și a Misiunii Uniunii Europene de Consiliere în Politici Publice pentru Republica Moldova (EUHLPAM), dar și invitați din partea altor instituții.

Grupul s-a întrunit în ședințe în perioada mai-septembrie 2013 și și-a încheiat activitatea prin aprobarea unei Rezoluții. Grupul a decis cu privire la modificarea art. 110¹ Cod de Procedura Penală, precum și asupra instituțiilor responsabile și a localităților unde se vor amenaja spații prietenoase de audiere a copiilor.

Astfel a fost propus un nou text pentru art. 110¹ Cod de Procedura Penală. Potrivit propunerilor, modalitatea de audiere a copiilor victime și martori ai infracțiunilor cu caracter sexual, privind traficul de copii sau violența în familie va fi umanizată și sse va exclude într-o măsură maximal posibilă revictimizarea acestor copii. Astfel, conform proiectului propus de grup, minorii vor fi audiați de către o persoană special instruită, în camere de audiere amenajate prietenoș și dotate cu echipament audio-video, separați de alte persoane care participă la această acțiune procesuală. Procesul urmează a fi condus de judecătorul de instrucție, care se află în camera de vizualizare, împreună cu ceilalți participanți la audiere. Audierea minorului se va efectua astfel încât să se evite în măsura posibilității producerea oricărui efect negativ asupra stării psihice a acestuia. În camera de monitorizare va fi prezent avocatul bănuیتului/învinitului, nu și însuși bănuیتul/învinitul, căruia însă îi va fi prezentată înregistrarea audiovideo și copia procesului-verbal de audiere.

De asemenea, grupul format, a decis că Procuratura Generală, din fondurile bugetare alocate, urmează să amenajeze încăperi destinate asistenței și audierii copiilor în orașele Ocnița, Soroca, Orhei, Anenii Noi, Leova și Cahul. Acest proces a demarat deja. De asemenea, în or. Călărași se va crea un spațiu similar din fonduri externe, iar în Chișinău, în cooperare și cu suportul Norlam, va fi creată o casă, care va fi folosită atât pentru audierea copiilor martori și victime a infracțiunilor, cât și pentru asistența psihologică și examinarea medicală a acestora. Casa din Chișinău și cele 7 spații amenajate de Procuratura Generală urmează să acopere cu serviciile relevante tot teritoriul Republicii Moldova.

De asemenea s-a decis ca Ministerul Afacerilor Interne, din fondurile alocate pentru 2013, urmează să amenajeze 6 spații de audiere a minorilor bănuți de săvârșirea infracțiunilor sau care sunt martori sau victime în alte cauze decât cele care cad sub incidența art. 110¹ Cod de Procedura Penală al RM. Locația celor 6 spații urmează să fie stabilită și ele vor fi folosite și pentru desfășurarea procedurii de recunoaștere. Totodată, în instanțele de judecată se propune a fi stopat procesul de amenajare a spațiilor de audiere a minorilor. Mijloacele financiare alocate în acest scop pentru 2013 urmează a fi redistribuite pentru achiziționarea echipamentului audio/video care să faciliteze examinarea materialelor de acest tip, iar finanțele care vor rămâne se vor redistribui pentru amenajarea spațiilor pentru audierea martorilor anonimi.

Ministerul Afacerilor Interne

I. Specializarea personalului care lucrează cu copii aflați în contact cu sistemul de justiție.

Inspectoratul General al Poliției al Ministerul Afacerilor Interne, potrivit p.6.3.1. al Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011-2016, este obligat să asigure specializarea actorilor din sistemul justiției în lucrul cu copiii.

În scopul executării măsurii respective pe parcursul anului curent, în comun cu alte instituții naționale și internaționale, au fost organizate mai multe seminare de instruire a personalului polițienesc antrenat în lucrul cu copiii, după cum urmează:

- cu suportul Reprezentanței UNICEF în Republica Moldova au fost instruiți 15 ofițeri de urmărire penală în calitate de formatori în domeniul justiției juvenile.

- în contextul implementării proiectului „Liber, puternic și protejat – spre un sistem mai bun de protecție a copilului în Moldova”, în colaborare cu Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, au fost instruiți 27 de angajați ai poliției din cadrul Secțiilor securitate publică din raioanele Leova și Orhei la capitolul eficientizării mecanismului intersectorial de cooperare pentru asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale abuzului, neglijării, exploatarei și traficului.

- totodată, 45 angajați al Secției siguranță copii, au fost instruiți la capitolul bune practici de comunicare eficientă cu copiii. Pregătirea formatorilor a fost organizată cu suportul oferit de Reprezentanța în Republica Moldova a Fundației „Terre des hommes”, Elveția, care își vor extinde activitatea de instruire în cadrul subdiviziunilor teritoriale de poliție, în vederea prevenirii și combaterii tuturor formelor de abuz, neglijență, exploatare și sporirii nivelului de siguranță și protecție a copiilor.

- în vederea extinderii instruirii pe domeniu au fost planificate și desfășurate în perioada 25 noiembrie – 10 decembrie curent, 24 ateliere de instruire regionale cu genericul „*Comunicarea eficientă cu copii*”, în scopul consolidării competențelor și capacităților angajaților poliției, privind comunicarea eficientă cu copiii. În total, în cadrul acestor ateliere au beneficiat de instruire 654 angajați ai poliției, în special șefii Secției securitate publică, șefii adjuncți, șefii Secției interacțiune comunitară, șefii sectoarelor de poliție și inspectorii principali ai Sectoarelor de poliție ale subdiviziunilor teritoriale, care ulterior vor instrui efectivul din subordine, creându-le astfel deprinderi de comunicare eficientă cu copii și aplicarea acestora în exercitarea atribuțiilor funcționale.

Totodată, în cadrul proiectului UE - UNICEF a fost instruit în calitate de formator al formatorilor lectorul Academiei de Poliție „Ștefan cel Mare”, dl. Anatolie Andronache, care la rândul său a elaborat un manual în domeniul justiției juvenile. Acest manual, în timpul apropiat urmează să fie pus la dispoziția ofițerilor de urmărire penală.

Dacă să ne referim la competența materială la examinarea contravențiilor și infracțiunilor comise de către minori sau cu participare acestora atunci menționăm că contravențiile comise de către minori se examinează de către inspectorii de sector, iar cauzele penale în care figurează victime sau martori minori sunt examinate de către cei mai pregătiți ofițeri de urmărire penală, de regulă, de către un ofițer superior de urmărire penală.

Cauzele penale în care figurează persoane bănuite minore se transmit prourului din momentul în care se constată că persoana bănuită este minoră sau în perioada în care a comis infracțiunea era minoră, or competența materială exclusivă în aceste cauze este atribuită procurorului.

II Spațiile destinate audierii copilului.

Inspectoratul General al Poliției al MAI, în conformitate cu pct. 6.2 al Planul MAI are ca sarcină să amenajeze în incinta organelor de urmărire penală teritoriale încăperi destinate audierii minorilor.

Astfel, întru realizarea acestui obiectiv au fost identificate încăperi în Inspectoratele de poliție: Botanica (valoarea contractului 33585, 00 lei); Centru valoarea contractului 29514, 00 lei); Ciocana (valoare contractului 15156,00 lei); Ceadâr Lunga (valoarea contractului 58366,00 lei); Edineț (valoarea contractului 30288,00 lei); Ungeni (valoarea contractului 42787,00 lei); Căușeni valoarea contractului 47318,00 lei) și Criuleni (valoarea contractului 17740,00 lei) unde la moment se petrec lucrări de reparație.

În același context este de menționat că pentru amenajarea încăperilor destinate audierilor, inclusiv pentru instalarea camerelor video au fost inițiate două proceduri de achiziție după cum urmează:

1. Concursul prin cererea ofertelor de prețuri nr.5605/13 privind achiziționarea mobilierului pentru amenajarea camerelor de audiere a minorilor.

Concursul a fost desfășurat la 18.11.2013, iar evaluarea ofertelor a fost efectuată la data 19.11.2013. Ca rezultat s-a semnat contractul de achiziție nr.100 din 19.11.2013 care a fost transmis spre aprobare la Agenția Achiziții Publice.

2. Concursul prin cererea ofertelor de prețuri nr.5625/13 privind achiziționarea echipamentului tehnic pentru amenajarea camerelor de audiere a minorilor.

Concursul a fost desfășurat la data 18.11.2013, iar evaluarea a fost efectuată la 29.11.2013. Contractul de achiziție nr.131 din 03.12.2013 a fost transmis spre aprobare la Agenția Achiziții Publice.

Direcția analiză, planificare și Instruire a Direcției generale urmărire penală a IGP al MAI

Procuratura Generală

NOTĂ INFORMATIVĂ

I.

Evaluarea activității în vederea respectării drepturilor minorilor în cazul tragerii lor la răspundere penală a stabilit că, bunăoară în anul 2012 au fost pornite circa 2110 cauze penale (circa 210 dosare conexe), înregistrându-se o ușoară creștere a numărului cauzelor penale, comparativ cu anul 2011, când au fost pornite 2075 dosare penale în privința minorilor.

Urmărirea penală a fost finisată cu rechizitoriu în 819 dosare, 950 cauze au fost încetate cu clasarea procesului de urmărire penală.

Din numărul total de cauze penale încetate la faza urmăririi penale, în 85 dosare urmărirea penală a fost încetată în baza art.285 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală – persoana nu a atins vârsta la care poate fi trasă la răspundere penală, chiar dacă în multe cazuri făptuitorul manifestă comportament de un pericol social sporit.

Așa, la 18 mai 2012, în jurul orelor 20:00, în preajma gunoștii de pe teritoriul spitalului raional Soroca, minorii F., a.n.1997, M., a.n. 1997 și G., a.n.1999, l-au omorât cu o deosebită cruzime pe cet.P.Gh., a.n.1958, aplicându-i ultimului multiple lovituri cu picioarele, cu un baston metalic și cu o piatră peste diferite părți ale corpului și capului, în rezultatul cărora victima a decedat. Căuza penală a fost examinată în instanța de judecată cu sentință în privința a doi minori, iar în privința minorului G., a.n.1999 urmărirea penală a fost încetată, fiindcă la momentul comiterii infracțiunii avea doar 13 ani.

În I semestru al anului 2013 a fost pornită urmărirea penală în 1109 cauze penale în privința minorilor (comparativ cu 1153 în perioada similară a anului 2012), ceea ce constituie o ușoară descreștere.

Urmărirea penală a fost finalizată, în perioada de raportare, pe 383 cauze penale cu rechizitoriu, iar în 525 cauze penale urmărirea penală a fost încetată, în 13 cauze pentru că persoana nu a atins vârsta de răspundere penală.

Cu regret sunt multe cazuri de comitere a infracțiunilor, inclusiv grave și deosebit de grave, de către copii sub vârsta răspunderii penale, iar pârgii eficiente de profilaxie realmente lipsește.

Rămâne încă fără rezolvare, în plan legal și instituțional, problema copiilor care săvârșesc fapte penale, până la vârsta de răspundere penală. După încetarea cauzei penale, în privința acestor copii nu sunt aplicate careva măsuri, ce i-ar determina să renunțe la comportamentul defectuos.

Este o necesitate stringentă de identificare a soluțiilor pentru a asigura forme de supraveghere și alte măsuri de intervenție în aspect profilactic, în dependență de gravitatea faptelor comise sau pericolul social al minorului cu devieri în comportament. Ar fi binevenită funcționarea unor centre comunitare cu servicii adecvate de asistență psihologică și consiliere, elaborarea și implementarea unor programe de probațiune, care să asigure implicarea copilului în conflict cu legea în diferite activități utile de resocializare, iar în anumite situații poate chiar și plasamentul provizoriu a acestor copii aflați în dificultate.

În altă ordine de idei, trebuie de menționat că cele mai multe cazuri de încetare a urmăririi penale au loc în temeiul art.109 Cod penal, urmare a împăcării părților. Din acest motiv, este încetată urmărirea penală și clasat procesul penal, în circa 85% din numărul total al cauzelor penale încetate.

Această situație, având în vedere condițiile și procedura stabilită în legislație de aplicare a institutului împăcării părților, nu poate fi considerată ca fiind cea mai reușită, cu atât mai mult atunci când este vorba de minori. Acest institut, nu contribuie la realizarea politicii statului de resocializare, reabilitare și reintegrare în societate a minorilor aflați în conflict cu legea, ci dimpotrivă generează recidiva în rândul lor. Minorii conștientizează că legislația penală și procesul penal le oferă un șir de facilități, generate din statutul lor și abuzează de aceasta. În consecință, pentru comiterea faptelor ilegale și comportament delictual, acestor copii nu li se aplică măsuri de influență cu caracter educativ.

Considerăm binevenită examinarea oportunității revizuirii conceptului încetării urmăririi penale în temeiul art.109 CP pe cauzele cu minori, prin suplimentarea cu măsuri cu caracter educativ în privința lor și atribuirea caracterului obligatoriu de participare a mediatorului la procesul de împăcare cu participarea minorilor.

II.

Conștientizând importanța unei abordări specializate a problematicii copilului, prin ordinul Procurorului General nr.365-p din 24.05.2010 s-a dispus crearea Secției minori și drepturile omului în cadrul Procuraturii Generale, care are sarcina de a promova modul unic de abordare a problemelor referitoare la protecția și asistența copiilor, a acorda ajutor metodic procurorilor din procuraturile teritoriale.

În baza ordinului Procurorului General nr.808-p din 07.09.2010 privind sarcinile Procuraturii în domeniul protecției drepturilor copilului și înfăptuirii justiției pentru minori, în toate procuraturile teritoriale au fost desemnați procurori specializați în problemele copiilor, cu sarcina de a contribui la asigurarea respectării legislației privind drepturile copilului, prevenirea și combaterea delincvenței juvenile. În prezent sunt desemnați 71 procurori specializați în problemele copiilor în toate procuraturile teritoriale. Totuși, trebuie de menționat că, specializarea procurorilor în problemele copiilor are un caracter convențional. Ori, în activitatea zilnică acești procurori pot fi implicați la exercitarea activităților care depășesc segmentul justiției juvenile, în același timp, alți procurori care nu fac parte din lista celor specializați în problemele copiilor, sunt implicați în materiale și cauze cu copii. Această situație este determinată de factori obiectivi și subiectivi și va fi posibil de soluționat pozitiv doar în condiția revizuirii structurii statelor de personal.

Pentru ridicarea eficienței în activitatea procurorilor specializați, periodic se desfășoară activități de instruire, inclusiv în afara procesului de instruire continuă, realizat în cadrul Institutului Național de Justiție. Procurorii au participat în 2011-2013 la seminare de instruire cu tematică în domeniul protecției copilului și justiției juvenile, precum și la sesiuni de supervizare în domeniul audierii copiilor victime/martori ai abuzului, exploatarei și neglijării.

III.

În cadrul urmăririi penale și judecării cauzei penale privind minorii este necesară stabilirea *condițiilor în care trăiește și este educat minorul, gradul de dezvoltare intelectuală, volitivă și psihologică, particularitățile caracterului și temperamentului, interesele și necesitățile lui, influența adulților sau a altor minori, precum și cauzele și condițiile care au contribuit la săvârșirea infracțiunii*. În acest sens, o importanță deosebită are referatul presentințial de evaluare psihosocială a personalității minorului, întocmit de către organele de probațiune.

În anul 2012, potrivit informației procurorilor teritoriali, a fost solicitată întocmirea referatului presentințial în circa 1380 cauze penale, numărul referatelor presentințiale fiind mai mic decât cel al minorilor urmăriți penal.

Procurorii explică această situație prin faptul că în multe cauze penale urmărirea penală este încetată, inclusiv în legătură cu împăcarea părților sau din alte temeiuri legale, până a fi solicitat referatul presentințial de evaluare psiho-socială a personalității minorului.

Unii procurori se limitează la solicitarea anchetelor sociale, pe cauzele de comitere a infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, motivând prin faptul, că ancheta socială se realizează mai rapid decât referatul presentințial și astfel se asigură principiul celerității, urmărirea penală fiind finisată în cel mult 2-3 săptămâni.

Potrivit unor procuraturi teritoriale practica de obținere a referatelor presentințiale este defectuoasă, fiind determinată de factori obiectivi și subiectivi. Se constată probleme referitoare la termenul de executare (uneori

sunt prezentate chiar și după remiterea cauzei cu rechizitoriu în instanța de judecată sau adoptarea deciziei de încetare a urmăririi penale), la calitatea documentului, etc. Accentul de regulă se pune pe condițiile materiale, ca factor determinant la comiterea infracțiunilor (neglijarea sau abuzurile din partea părinților, lipsa hranei, lipsa îmbrăcăminte, colegi și prieteni mai bine asigurați material, etc.). Lipsa unor analize a factorului psihologic, este motivat prin faptul că în unele Birouri de probațiune nu există specialiști cu studii psihologice sau pedagogice.

Se impune o îmbunătățire a prestației serviciului de probațiune, deziderat care poate fi realizat doar dacă va fi înțeleasă și apreciată la justa valoare importanța acestui institut, fiindu-i asigurat și sprijinul pe măsură.

IV.

Principiile promovării justiției prietenoase copiilor relevă importanța audierii minorului în condiții și încăperi special amenajate, având drept scop principal evitarea confruntării directe dintre copil și abuzator. Procedura respectivă asigură concomitent: - reducerea pe cât posibil a numărul audierilor repetate; - evitarea prezenței fizice a copilului în instanța de judecată; - respectarea dreptului la apărare a persoanei bănuite/invinuite, etc. În procesul audierii în condiții speciale, desfășurate sub control judiciar, copilul este ajutat să elucideze situația prin care a trecut sau pe care o cunoaște, fiind supus într-o măsură mai mică influențelor traumatizante, care se produc iminent la derularea acțiunii procesuale în mod obișnuit.

În conformitate cu legislația națională de procedură penală, în condiții speciale urmează să fie audiat minorul în vârstă de până la 14 ani, care este victimă/martor al infracțiunilor cu caracter sexual, privind traficul de copii, violența în familie, precum și în alte cazuri în care interesele justiției sau ale minorului o cer.

Audierea copiilor victime/martori ai infracțiunilor va avea loc din anul 2014 în încăperi special amenajate, în incinta procuraturilor amplasate în 7 localități, pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, urmare a colaborării eficiente dintre Procuratura Generală, Secretariatul permanent al Comitetului național pentru combaterea traficului de persoane, Ambasade SUA în Moldova și Misiunea Organizației Internaționale a Migrației în Moldova au fost amenajate spații pentru audierea în condiții speciale a minorilor în sediul procuraturii raionului Călărași.

Până la finele anului curent urmează să fie amenajate și dotate tehnic spații speciale de audiere a minorilor, în sediul procuraturilor raionale Anenii Noi, Cahul, Leova, Ocnița, Orhei și Soroca.

Concomitent, se preconizează achiziționarea unor unități de transport, care vor facilita deplasarea minorilor și a persoanelor care îi însoțesc.

Mijloacele financiare necesare au fost alocate Procuraturii Generale din sursele repartizate pentru implementarea Strategiei de reformă a sectorului justiției.

Cu titlu de asistență metodologică este în proces de elaborare Instrucțiunea privind desfășurarea audierii în condiții speciale a copilului victimă/martor a infracțiunii, care va constitui un instrument de aplicare a normelor Codului de procedură penală în procesul de audiere în condiții speciale a copiilor și are drept scop asigurarea protecției copiilor victime/martori a infracțiunilor în procesul audierii prin aplicarea standardelor naționale și internaționale existente în domeniul drepturilor copilului și prevenirea revictimizării din partea sistemului judiciar în cadrul procedurilor în care sunt implicați.

Cu referință la alte cazuri în care interesele justiției sau ale minorului o cer, prevăzute la alin.(5) art.109 CPP, se preconizează audierea în condiții speciale și a copiilor:

- cu handicap psihic sau retard mental, victime/martori a oricăror infracțiuni;
- victime ale torturii sau tratamentului inuman ori degradant;
- în cazul tentativei de suicid;
- victime/martori ai infracțiunilor, comise cu deosebită cruzime;
- scoși ilegal din țară sau răpiți de către rudele apropiate, etc.

De asemenea, se recomandă de a prefera audierea în condiții speciale, pe cauzele penale privind infracțiunile cu caracter sexual, privind traficul de persoane/copii sau violența în familie și a copiilor victime/martori cu vârsta după 14 ani.

Relevăm că de la începutul acestui an au fost comise infracțiuni în privința a 453 copii, inclusiv victime a infracțiunilor cu caracter sexual - 79 copii, violență în familie - 50 copii, trafic de copii – 19 cauze penale. Spre regret numărul real al cazurilor de abuz sexual al minorilor, mai ales în cadrul familiei, nu se cunoaște, deoarece nu toate victimele le semnalează. Cu toate acestea doar în primul semestru curent au fost înregistrate 24 cazuri (2012-10) de abuz sexual a copiilor în familie (de către tatăl biologic-12, concubinul mamei-7 sau alte rude - 5).

Mecanismul de acreditare a prestatorilor de servicii sociale

Republica Moldova este angajată plenar în procesul de racordare a prevederilor normative la valorile și standardele europene. Dezvoltarea și reformarea sistemului de servicii sociale este una din prioritățile Guvernului.

În Republica Moldova există un șir de factori socio-economici care contribuie la cererea de servicii sociale, precum migrația, schimbări demografice și de atitudini culturale.

Politicile sociale promovate în domeniul dezvoltării serviciilor sociale sunt bazate pe abordarea individualizată a necesităților beneficiarilor aflați în situație de dificultate, astfel încât asistența oferită în diferite tipuri de servicii sociale să fie preventivă și nu reactivă.

Politica promovată în domeniul serviciilor sociale este orientată spre crearea sistemului integrat de servicii sociale, aceasta fiind bazată pe o abordare comprehensivă focusată pe susținerea persoanelor în dificultate prin prestarea serviciilor sociale eficiente și calitative.

În ultimii ani se atestă o dinamică pozitivă în dezvoltarea serviciilor sociale și o diversificare a acestora.

Totodată, constatăm faptul că:

1. sistemul de servicii sociale poartă un caracter fragmentar, dezvoltându-se neuniform de la o unitate administrativ-teritorială la alta;
2. serviciile sociale nu sunt întotdeauna corelate cu necesitățile populației;
3. unele servicii sociale sunt dezvoltate de autoritățile publice locale în baza parteneriatelor, fiind adesea impuse condițiile donatorilor;
4. în virtutea politicilor promovate în domeniul garantării drepturilor omului, precum și al dezvoltării serviciilor sociale alternative de tip familial, constatăm faptul plasării copiilor și adulților în instituții rezidențiale pe perioade nedeterminate.

În scopul garantării calității serviciilor sociale prestate și al respectării drepturilor beneficiarilor Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei în baza recomandărilor structurilor internaționale a promovat Legea privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale.

Temeiul legal pentru instituirea mecanismului de acreditare este Legea cu privire la serviciile sociale nr. 123 din 18.06.2010, care stipulează că, prestatorii de servicii sociale pot organiza și oferi servicii sociale dacă sînt acreditați în condițiile legii, iar condițiile de acreditare a prestatorilor de servicii sociale sînt reglementate prin lege specială.

În conformitate cu prevederile Legii privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale, sistemul național de acreditare în Republica Moldova, este constituit din:

- Consiliul național de acreditare;
- grupurile de experți (din componența cărora fac parte, după caz, reprezentanți ai prestatorilor de servicii sociale publici sau privați, autorităților administrației publice locale, mediului academic, beneficiarilor, precum și experți independenți).

Prin Hotărîrea Guvernului nr. 998 din 28.12.2012 a fost aprobat Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale, structura și efectivul-limită.

În anul 2013 a fost instituit Consiliul național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale în subordinea Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei.

În scopul implementării mecanismului de acreditare a prestatorilor de servicii sociale în baza unei abordări complexe, practice și profesioniste în anul curent Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Consiliul Național de acreditare în parteneriat cu reprezentanții societății civile a elaborat Regulamentul privind procedura de acreditare a prestatorilor de servicii sociale.

Procedura de acreditare se va desfășura în patru etape:

1. Inițierea procedurii de acreditare.

Acreditarea prestatorilor de servicii sociale se desfășoară în conformitate cu graficul anual de acreditare, aprobat prin decizia Consiliului.

2. Autoevaluarea.

Autoevaluarea permite aprecierea propriilor capacități și resurse prin care prestatorul de servicii sociale reflectă

nivelul corespunderii activității sale cu prevederile legislației din domeniu, inclusiv cu standardele minime de calitate.

3. Evaluarea calității serviciului social.

Evaluarea calității serviciului social se efectuează de către grupul de experți în teren, prin aplicarea criteriilor de evaluare, care sunt elaborate în baza standardelor minime de calitate.

4. Adoptarea deciziei asupra acreditării prestatorilor de servicii sociale.

În baza raportului final al grupurilor de experți, Consiliul, ia decizia cu privire la:

- a) acreditarea prestatorului de servicii sociale;
- b) acreditarea provizorie a prestatorului de servicii sociale;
- c) neacreditarea prestatorului de servicii sociale.

Procedura de acreditare a fost pilotată în baza a două servicii: asistență parentală profesionistă, centrul de plasament temporar pentru copii în situație de risc din mun. Chișinău și rl. Telenești, fiind implicați în proces atât prestatori de servicii sociale publici, cât și privați.

Procesul de pilotare a mecanismului de acreditare a prestatorilor de servicii sociale a fost realizat în trei etape de bază:

1. Instruirea grupurilor de experți în evaluare și a prestatorilor de servicii sociale;
2. Evaluarea calității serviciilor sociale prin aplicarea procedurii și a instrumentelor de evaluare;
3. Prezentarea raportului final cu concluzii și recomandări privind adoptarea deciziei asupra acreditării sau neacreditării prestatorilor de servicii sociale

Pentru evaluarea serviciilor sociale a fost elaborat un set de instrumente:

- Fișa de autoevaluare generală;
- Fișa de autoevaluare pentru Serviciul de asistență parentală profesionistă;
- Fișa de autoevaluare pentru Centrul de plasament temporar;
- Fișa de evaluare generală;
- Fișa de evaluare pentru Serviciul de asistență parentală profesionistă;
- Fișa de evaluare pentru Centrul de plasament temporar.

Fișele de autoevaluare au fost completate de către prestatorii de servicii sociale.

Fișele de evaluare au fost completate de către experți.

Criteriile de evaluare a calității serviciilor sociale au fost elaborate în baza standardelor minime de calitate, pentru fiecare serviciu în parte, fiind grupate în 9 capitole:

- 1) Organizare și funcționare;
- 2) Durabilitate și dezvoltare;
- 3) Baza tehnico-materială;
- 4) Management;
- 5) Resurse umane;
- 6) Admiterea și plasamentul beneficiarilor;
- 7) Protecția drepturilor beneficiarilor;
- 8) Planificarea și prestarea serviciilor;
- 9) Reclamații și plângeri.

Criteriile de evaluare au fost apreciate în baza fișei de autoevaluare și a fișei de evaluare pentru fiecare tip de serviciu, cu punctajul de la 0 la 3 puncte pentru criteriu.

Ca urmare a procesului de pilotare a mecanismului de acreditare a prestatorilor de servicii sociale, au fost obținute următoarele rezultate și făcute următoarele constatări:

1. Modelul de acreditare a prestatorilor de servicii sociale elaborat în baza politicilor naționale și practicilor avansate este eficient și viabil;
2. Instrumentele de evaluare elaborate sunt aplicabile și clare pentru prestatorii de servicii sociale;
3. Conceptul constituirii grupurilor de experți cu implicarea specialiștilor și practicienilor din diferite domenii asigură abordarea multidisciplinară și evaluarea obiectivă a serviciilor sociale.

Începând cu anul 2014 Consiliul național de acreditare a prestatorilor de servicii sociale va iniția procedura de acreditare a prestatorilor de servicii sociale, planificând totodată următoarele activități:

- Elaborarea graficului anual de acreditare a prestatorilor de servicii sociale;
- Realizarea campaniei de informare privind promovarea și implementarea mecanismului de acreditare;

- Elaborarea manualului pentru experți privind procedura de evaluare a prestatorilor de servicii sociale;
- Elaborarea ghidului pentru prestatorii de servicii sociale privind procedura de acreditare;
- Perfectarea listei specialiștilor din domeniul asistenței sociale, care vor constitui grupurile de experți;
- Elaborarea procedurilor de exprimare a opiniei beneficiarilor privind calitatea serviciilor sociale prestate.

Implementarea mecanismului de acreditare a prestatorilor de servicii sociale va avea drept impact:

1. respectarea drepturilor beneficiarilor, dat fiind faptul că în procesul de evaluare a serviciilor sociale vor fi aplicate tehnici de exprimare a opiniei beneficiarilor, ceea ce corespunde recomandărilor și standardelor internaționale;
2. promovarea competitivității loiale între prestatorii de servicii sociale;
3. impulsivarea reorganizării sistemului rezidențial de îngrijire a copiilor și adulților;
4. durabilitatea serviciilor sociale de calitate;
5. crearea unei platforme de consolidare a parteneriatului public-privat în domeniul dezvoltării serviciilor sociale;
6. implementarea mecanismului de contractare a serviciilor sociale de calitate înaltă și corespunzătoare necesităților beneficiarilor.